

Bijlage 4. Verslag bijeenkomst adviseurs Kennisinstituut (24 februari 2022)

Inhoudelijk overleg

Datum: Maandag 24 februari 2022
Tijd: 14.00u-15.30u
Locatie: Digitaal, ZOOM
Aanwezigen: Richtlijnadviseurs van het Kennisinstituut

1. Opening

Toon Lamberts (senior adviseur Kennisinstituut) opent het inhoudelijk overleg. Kim van Nieuwenhuizen (arts-onderzoeker, LUMC) wordt voorgesteld aan alle collega's, zij is van het de NVvH betrokken bij de werkgroep. Ook wordt kort benoemd dat Teus van Barneveld (directeur Kennisinstituut) aanwezig is vandaag, hij is naast Charlotte Michels en Toon betrokken als projectleider. Toon legt het doel van het inhoudelijk overleg uit en licht de agenda toe.

Het doel van dit inhoudelijk overleg is het verzamelen van aandachtspunten en ervaren knelpunten in de praktijk vanuit richtlijnadviseurs, zodat we deze input mee kunnen nemen in de uiteindelijke Methodologische Handreiking.

2. Aanleiding, opbouw en doelstelling Leidraad

Kim van Nieuwenhuizen (arts-onderzoeker, LUMC) licht kort de aanleiding van de Leidraad toe. De CO₂-uitstoot door de gezondheidszorg bedraagt 7% van de totale CO₂-voetafdruk van Nederland (De Bruin, 2019; Eckelman, 2018) en geschat wordt dat 20-30% van het totale ziekenhuisafval afkomstig is van de OK (Friedericy, 2019). Om de gezondheid van toekomstige generaties te garanderen, moeten niet alleen de kosten van de zorg beteugeld worden, maar ook de belasting van het milieu door de zorg. Duurzaamheid is onlosmakelijk onderdeel geworden van medisch handelen sinds de ondertekening van de Green Deal en de convenanten aan de klimaattafels (e.g. Green Deal). Hier moeten we ook wat mee in de richtlijnontwikkeling. Echte is tot nu is er weinig tot geen aandacht voor de milieu effecten van een behandeling bij richtlijnen.

Charlotte Michels (adviseur Kennisinstituut) krijgt het woord van Kim. Doelstelling van deze Leidraad is om te komen tot algemene handvatten voor het opnemen van een duurzaamheidsparagraaf bij revisie van bestaande of ontwikkeling van nieuwe landelijke richtlijnen in de snijdende disciplines.

3. Opbouw Leidraad

Charlotte licht toe dat de Leidraad in twee delen wordt uitgewerkt:

- Deel A: Methodologische handreiking. We ontwikkelen een duurzaamheidskader voor richtlijnen, hierbij wordt een breed scala aan vragen opgepakt. Bijvoorbeeld:
 - Set van criteria om vast te stellen wanneer expliciet aandacht nodig is voor duurzaamheid bij richtlijnontwikkeling.
 - Criteria om te bepalen bij welke onderwerpen een "expert" op het gebied van duurzaamheid in de werkgroep op te nemen.
 - Standaard literatuursearches op duurzaamheidsaspecten.
 - Handreikingen hoe duurzaamheid kan worden meegenomen in: de knelpuntenanalyse, het 'evidence to decision framework' (overwegingen) en aanbevelingen.
- Deel B: Vijf inhoudelijke modules gericht op duurzaamheid. Er worden vijf inhoudelijke modules uitgewerkt, specifiek gericht op duurzaamheidsaspecten (i.e. type operatietechnieken, reusables vs. disposables, afdekmaterialen, anesthesie en luchtbehandeling).

Charlotte vertelt dat we ons tijdens dit inhoudelijk overleg voornamelijk richten op ‘Deel A: Methodologische handreiking’. Tijdens dit project leggen we duurzaamheidsaspecten langs de Evidence Based Richtlijnontwikkeling. Per fase kan duurzaamheid een rol spelen. De stuurgroep heeft gezamenlijk een aantal duurzaamheidsvraagstukken vastgesteld waar we tijdens deze bijeenkomst over willen sparren. Een aantal voorbeelden worden toegelicht door Charlotte.

4. Break-out sessies

Voor het bespreken van mogelijke knelpunten en duurzaamheidsvraagstukken worden de aanwezigen opgedeeld in subgroepen. In 25 minuten worden de belangrijkste knelpunten die de adviseurs ervaren geïnventariseerd.

Voorbeeld verkregen input van een subgroepje tijdens de break-out sessie

Vorbereidingsfase

- Bij modulair onderhoud past het binnen de vraag bij nieuwe onderwerpen, en met suggesties kan bij de Need for update aandacht gegeven worden aan duurzaamheid.
- Belangrijk van tevoren met de voorzitter/ werkgroep bespreken of duurzaamheid belangrijk is om mee te nemen.
- Als het als een knelpunt wordt aangedragen, dan zal een expert moeten worden betrokken. Wij hebben binnen het Kennisinstituut geen expertise hiervoor.

Ontwikkelingsfase

- Het past het beste in de overwegingen, in onze versie onder kosten en in de Engelse versie onder resource use.
- Methodologisch gezien lijkt het geen optie bij verschil in effectiviteit. Effectiviteit zal dan de doorslaggevende factor zijn.
- Mogelijk heeft duurzaamheid meer bij organisatie van zorg een plaats: zoals beperking van reisbewegingen
- Voorkeur voor een algemene richtlijn/module om naar te verwijzen (maar er is wel een risico dat het verzandt bij adviseurs)
- Mogelijk bij een evidence (zie voorbeeld klompvoetjes)

Algemene opmerkingen

- Binnen het Kennisinstituut hebben we geen expertise. Dus bij een module zal een expert betrokken moeten worden als duurzaamheid in de overwegingen worden opgenomen.
- Idee: huidige modules doorlopen waar duurzaamheid mogelijk een rol speelt, samen met een expert.
- Mogelijk heeft duurzaamheid meer een plaats bij een Leidraad vanwege het organisatie-van-zorgkarakter.
- Relevante documenten om naar te kijken: ethiek in richtlijnen

5. Sluiting

Charlotte heet iedereen weer welkom in de plenaire zoom-omgeving. In haar groepje was er veel discussie en kwam vooral naar voren dat er nog veel vragen op en liggen.

De planning en het verdere plan van aanpak wordt toegelicht. Zo zal er eind maart 2022 een kick-off bijeenkomst plaatsvinden voor medisch specialisten die ervaring hebben met richtlijnontwikkeling.